

RREGULLORE

PËR VARREZAT, OFRIMIN E SHËRBIMEVE TË VARRIMIT, RREGULLIMIN DHE MIRËMBAJTJEN E TYRE

Shtator, 2017

Në mbështetje të dispozitave të nenit 12, paragrafi, 12.2, pika c, nenit 40, paragrafi 40.2, pika a të Ligjit, nr.03/L-040 për Vetëqeverisje Lokale (“Gazeta zyrtare e Republikës së Kosovës”, nr.28 publikuar me datën 04 qershor 2008), nenit 10, pika 3 dhe nenit 81 paragrafi 3 të Statutit të Komunës së Klinës, dt.31.03.2010, Kuvendi i Komunës së Klinës, në mbledhjen e vet te rregullt te IX te vitit 2017, të mbajtur më 20/09/2017, miratoi **këtë**:

R R E G U L L O R E

PËR VARREZAT, OFRIMIN E SHËRBIMEVE TË VARRIMIT, RREGULLIMIN DHE MIRËMBAJTJEN E TYRE

I. DISPOZITAT E PËRGJITHSHME

Neni 1 Qëllimi

1. Me këtë Rregullore përcaktohen kushtet e përgjithshme për varrezat, ofrimin e shërbimeve të varrimit, rregullimin dhe mirëmbajtjen e varrezave;
2. Rregullimi, mirëmbajtja e varrezave dhe varrimi, janë veprimtari komunale të interesit publik.

Neni 2 Përkufizimet

1. Me këtë Rregullore termat e mëposhtme kanë këto kuptime:
 - 1.1. “Vend-varrezë” - nënkuptojmë varrin dhe varrezat familjare;
 - 1.2. “Varr” - nënkuptojmë gropën e gërmuar në tokë për të futur të vdekurin (kufomën) ose mbetjet mortore;
 - 1.3. “Varrezë” - nënkuptojmë vendin/hapësirën ku varrosen të vdekurit, e cila përfshinë anën e brendshme (hapësira për të futur të vdekurin dhe hapësira tjetër përcjellëse) dhe anën e jashtme e cila përfshinë (hapësira qarkulluese, e parkimit dhe e shërbimeve tjera);
 - 1.4. “Varrmihës” - nënkuptojmë punëtorin që hap varre në varreza;
 - 1.5. “Varrim”- nënkuptojmë ceremoninë e përcjelljes të vdekurit për në varr;
 - 1.6. “Varrhumbur” - nënkuptojmë humbjen e varrit, që nuk dihet se ku është varrosur;
 - 1.7. “Kufomë” - është trupi i njeriut, i privuar nga funksionet jetësore ;
 - 1.8. “Shërbim i varrimit” - është veprimtaria që zhvillohet nga subjektet publike ose private, nga çasti i vdekjes deri në varrimin e kufomës;
 - 1.9. “Zhvarrim” = është nxjerrja e kufomës dhe/ose mbetjeve mortore nga varri;
 - 1.10. “Zhvarrim i zakonshëm” është zhvarrimi që kryhet pas përfundimit të kohës së prehjes;
 - 1.11. “MAPL” - është Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal;
 - 1.12. “DSHP” - është Drejtoria e Shërbimeve Publike;

- 1.13. “Ekshumimi” - zhvarrosje, nxjerrja e kufomës nga varri ;
- 1.14. “Zhvarrim i jashtëzakonshëm” - është zhvarrimi që kryhet para përfundimit të kohës së prehjes, sipas procedurave ligjore, për ekspertizë kriminalistike, për arsye transferimi në një varr tjetër, pas një periudhe të paracaktuar kohe ose për interes publik;
- 1.15. “Kohë e prehjes” - është koha gjatë së cilës nuk lejohet zhvarrimi i zakonshëm i kufomës.

Neni 3

Lloji i varrezave për nga sipërfaqja

1. Në aspektin e hapësirës dallojmë këto varreza:
 - 1.1. Varreza të vogla (deri në 5 ha);
 - 1.2. Varreza të mesme (prej 5 deri në 20 ha) dhe
 - 1.3. Varreza të mëdha (mbi 20 ha);
2. Hapësira e përcaktuar për varreza duhet të jetë e paraparë me planin zhvillimor të komunës ose me plan të veçantë në pajtim me planin zhvillimor të komunës;
3. Varrezat duhet t’i përmbushin nevojat për varrosjen e të vdekurve në një vendbanim (fshat), disa vendbanime dhe brenda lagjeve lokale në qytet.

Neni 4

Ndërtimi dhe zgjerimi i varrezave

1. Ndërtimi i varrezave të reja dhe zgjerimi i varrezave ekzistuese përcaktohet me plan dhe programin për marrjen e masave për rregullimin e gjendjes në hapësirë;
2. Plani dhe programi përfshinë periudhën se paku 100 vjet për varreza të reja, kurse për zgjerimin e varrezave ekzistuese më së paku 30 vjet me mundësi të zgjerimit në etapa;
3. Varrezat ekzistuese mund të zgjerohen, nëse për to ekziston hapësira e paraparë me planin zhvillimor të komunës dhe nëse janë të siguruara edhe kushtet tjera të parapara me këtë Rregullore dhe me ligjet në fuqi.

Neni 5

Klasifikimi i varrezave

1. Sipas mënyrës së themelimit, respektivisht mënyrës së vdekjes, varrezat klasifikohen në të përgjithshme (publike) dhe të veçanta;
2. Në varreza të veçanta hyjnë: varret me përmendore, varret ushtarake, varret e heronjve, dëshmorëve dhe kategorive tjera, varret anonime, varret masovike prej fatkeqësive natyrore dhe varret sipas përkatësisë fetare.

Neni 6

1. Varrezat duhet vendosur në një vend me sipërfaqe të mjaftueshme, i përshtatshëm sipas konfiguracionit dhe kushteve të lokacionit për varrosje;

2. Vendi i varrezave duhet të jetë jashtë vendbanimit ose afër vendbanimit me qasje në rrugë dykrahëshe dhe me shtegun (rrugicë e ngushtë) e ndarë për këmbësorë;
3. Hapësira për varreza duhet t'i përmbush këto kritere:
 - 3.1 Sipas pozitës së varrezave toka duhet të jetë e kulluar, me rreze dhe e qetë të jenë larg rrjedhave nëntokësore dhe sipërfaqësore të ujërave, jashtë zonave të ujërave të mbrojtura, zonave të cilat vërshohen nga ujërat, zonave të mbrojtura natyrore dhe rajoneve malore.
 - 3.2 Varrezat e reja duhet të jenë së paku 50 m nga rruga automobilistike respektivisht qendra të ndërtuara ose që do të ndërtohen, ndërtesa të dedikuara për çështje afariste.
 - 3.3 Tek zgjerimi i varrezave ekzistuese, largësia duke pasur parasysh pikën 3 të nenit 7, mund të jetë deri në 10 m me kusht që për gjatë varrezave të sigurohet një shirit gjelbërues në gjerësi minimale prej 5 m i cili e përshkon tërë gjatësinë e objekteve kontaktuese.

Neni 7

Përbërja e hapësirave të varrezave

1. Varrezat përbëhen prej:
 - 1.1 Vëndit të varrit (vetë varri);
 - 1.2 Radhët e varrezave të cilën e përbëjnë një mori varresh (varret);
 - 1.3 Fushat e varrezave (disa rende të varreve por jo më tepër se 200 varre në një shteg);
 - 1.4 Shtegu i cili lidh grupet e varreve me fushën e varreve ose rendin e varreve;
 - 1.5 Shtigjet kryesore të cilat lidhin fushat e varreve, me pushimore dhe hapësirën për zgjerim;
 - 1.6 Rrugëve interne dhe eksterne (jashtme) për qarkullimin e automjeteve dhe parkimin;
 - 1.7 Gjelhërimet (grupore dhe përcjellëse);
 - 1.8 Vendi ku bëhet përshëndetja e fundit lamtumirës, mund të jetë i mbyllur ose i hapur në përputhje me rregullat sipas përkatësisë fetare;
 - 1.9 Objektet tjera përcjellëse shërbyese për kufomën (hapësirën për pastrim, qëndrim deri në varrosje, kroi i ujit, ndriçimi dhe pajisje tjera të nevojshme sanitare);
 - 1.10 Parkingu për automjete.

Neni 8

Dimensionet e varreve dhe renditja e tyre

1. Varri është gropa me proporcion sipas normave urbanistike:
 - 1.1. 1.00 x 0.60 m - deri në moshën 3 vjet;
 - 1.2. 1.50 x 0.60 m – 1.50 x 0.75 m prej moshës 4 vjet deri në moshën 10 vjet;
 - 1.3. 2.10 x 0.70 m – 2.50 x 1.20 m mbi 11 vjet.

2. Fundi i gropës së varrit sipas grupeve të përcaktuara në nenin 8 paragrafi 1 të kësaj Rregulloreje, duhet të jetë më së paku 50 cm mbi nivelin e pikës më të lartë të ujërave nëntokësore;
3. Thellësia e varrit përcaktohet në bazë të rregullave sipas riteve fetare e që nuk mund të jetë më e thellë se 180 cm ;
4. Dimensionet e varrezave familjare janë 2.40 x 2.80 m, maksimalisht 4 varreza ;
5. Mbulesa e varrit mbi kufomë, duhet të bëhet sipas riteve fetare, por jo më shumë se 0.80 m ;
6. Lartësia e varrezave familjare dhe e përmendoreve mund të jetë më shumti deri në 2 m. Në to mund të shënohen atributet e personit të vdekur (emri, mbiemri, viti i lindjes dhe i vdekjes).

Neni 9

1. Varri mund të bëhet edhe me mur prej betoni ose prej materiali tjetër;
2. Varrezat duhet të jenë të renditura në atë mënyrë që rendet e varrezave të mos të jenë më të gjata se 60 m;
3. Fushat e varrezave përbëhen prej rendeve të varrezave dhe distancës ndërmjet tyre që shërben si shteg për me shkua deri te varri;
4. Fushat e varrezave duhet të jenë të ndara me shtigje kryesore me gjatësi minimale prej 3 m;
5. Shtigjet duhet të jenë të ndërtuara prej materialit të fortë pa pengesa për lëvizje dhe jo më të pjerrtë se 8% ndërsa tërthorazi jo më pjerrtë se 1% .

Neni 10

Evidenca e te varrosurve

Me rastin e varrosjes, duhet të mbahet evidenca nga ana e organit kompetent DSHP, respektivisht ndërmarrja publike ose ndërmarrjes tjetër e specializuar për këtë çështje të autorizuar ;

Neni 11

Hapësirat shërbyese dhe funksionalizuese në varreza

1. Në pajtim me nenin 7 pika (1.9) të kësaj Rregulloreje, objektet tjera përcjellëse shërbyese hapësirën për pastrim, qëndrim deri në varrosje, kroi i ujit, ndriçimi dhe pajisje tjera të nevojshme sanitare), mund të jetë: me thupra metalike me bazament ose material tjetër bashkëkohor, ndërtohen në bazë të një plani të veçantë në pajtim me planin e përgjithshëm të varrezave;
2. Hapësira për qëndrimin e kufomës duhet të jetë e ndërtuar duke pasur parasysh rregullat e riteve fetare të komuniteteve;
3. Parku i automjeteve, duhet të jetë jashtë varrezave dhe i ndarë nga rruga publike;
4. Rrugët e këmbësorëve – shtigjet rregullohen si trotuare të pavarura për qasje deri te vend varrimi dhe të përshtatshme për kalim për personat me karrocë (hendikep).

Neni 12

Mirëmbajtja e varrezave

1. Organi kompetent i administratës (Drejtoria e Shërbimeve Publike) administron me punët e varrimit, të rregullimit dhe mirëmbajtjes së varrezave në qytet dhe fshatra, nëse ndryshe nuk është e rregulluar me ligj;
2. Të gjitha varret dhe varrezat do të trajtohen me pietet dhe dinjitet nga komuna duke respektuar të gjitha konfesionet fetare;
3. Në pajtim me paragrafin 2 të këtij neni, anëtarët e të gjitha konfesioneve fetare do të kenë qasje të barabartë në ofrimin e shërbimeve komunale sipas kushteve të parapara me këtë Rregullore.

Neni 13

Punët e varrimit dhe kryerja e tyre

1. Punët e varrimit, të rregullimit dhe të mirëmbajtjes së varrezave në territorin e Komunës i kryen ndërmarrja publike ose ndërmarrja tjetër e specializuar për këtë qëllim, nëse ajo kontraktohet;
2. Nëse punët e varrimit i kryen familja e te vdekurit apo te afërmit e tij, ne mungesë te kompanisë se kontraktuar, familjes se te vdekurit i pranohet kompensimi i punëve te tilla deri ne vlerën e cila do te caktohet me vendim te veçantë të Kryetarit të Komunës.

Neni 14

Mirëmbajtja dhe rregullimi i varrezave

1. Mirëmbajtja e varrezave, në vështrim të kësaj Rregulloreje përfshinë: objektet tjera përcjellëse shërbyese (hapësira për qëndrim të kufomës), ndriçimin publik, rrugët kalimtare, shtigjet, kroit për ujë, rrethojën e varrezave, parkun e automjeteve, stabilimentet sanitare, gjelbërimin, pastërtinë dhe rendin në varreza;
2. Mirëmbajtja (disa punë zeytare) në varr dhe varreza familjare mund të bëhen nga ndërmarrja publike ose ndërmarrja tjetër e specializuar për këtë çështje, përjashtimisht edhe nga vetë familjarët e të vdekurit në këto kushte:
 - 2.1. Të merret leja nga ana organit kompetent (DSHP) ose ndërmarrja publike e autorizuar;
 - 2.2. Koha e kryerjes së punëve duhet të jetë prej orës 7 – 18:00 në ditët e punës;
 - 2.3. Materiali ndërtimor (rëra, zhavorri, hekuri dhe materiali tjetër) lejohet të qëndrojë në varreza për kohë të shkurtër në mënyrë që të mos pengoj lëvizjen e vizitorëve në varreza dhe pas kryerjes se punëve duhet të kthehet ne gjendjen e mëparshme;
 - 2.4. Transporti i materialit, duhet të bëhet vetëm nëpër rrugë dhe shtigje që i cakton dhënësi i lejes;
 - 2.5. Gjatë punimeve nëse haset në ndonjë pjesë të arkivolit ose ndonjë ashtë (kockë) duhet të mbulohen në të njëjtin vend;
 - 2.6. Nëse gjatë punimeve gjinden sende me vlerë duhen t' i dorëzohen Organit kompetent (DSHP);
 - 2.7. Kroi, gjatë përdorimit duhet të përdoret me kujdes që mos t'ju shkaktohet dëmi varreve dhe varrezave tjera dhe;

- 2.8. Për vendosjen e pllakave përkujtimore ose përmendoreve, duhet të paraqitet kërkesë e veçantë me skicën e objektit, respektivisht përmendores dhe vërtetimin se është siguruar shfrytëzimi i vendvarrimit;
3. Shpenzimet lidhur me kryerjen e punëve sipas paragrafit 2 të këtij neni sa i përket mirëmbajtjes dhe rregullimit të varrezës, bien në barrë të atij i cili bënë kërkesën për mirëmbajtje të varrit dhe varrezave familjare.

Neni 15 **Sjellja në varreza**

1. Vizituesit e varrezave janë të detyruar që në varreza të sillen në mënyrën e cila i përgjigjet pietetit ndaj të vdekurve dhe me dinjitet në vendet ku ato prehen;
2. Varrezat nuk mund të vizitohen në çdo kohë përpos në kohën në të cilën lejohet vizita e varrezave e publikuar nga ana e DSHP-së në hyrje të varrezave;
3. Në varreza nuk mund të sillen fëmijët deri në moshën 10 vjeçare. Përgjigjet me përcjelljen e prindërve, personave tjerë të moshuar ose kujdestarit të tij.

Neni 16 **Veprimet e ndaluara në varreza**

1. Në varreza ndalohet:
 - 1.1. Shkatërrimi me qëllim i vendvarrimeve;
 - 1.2. Shkelja dhe kapërcimi nëpër varre dhe varreza dhe shlyerja tyre;
 - 1.3. Shkaktimi dëmit në varreza ose në shenjat tjera përkujtimore (në përmendore dhe objekte tjera përkujtimore në varreza);
 - 1.4. Prishja e rendit në varreza;
 - 1.5. Thyerja e rrethojave në varreza, dëmtimi i sipërfaqeve të gjelbëruara, drunjëve dhe bimëve tjera të mbjella në varreza;
 - 1.6. Hyrja në hapësirën e varrezave me automjete dhe mjete tjera tërheqëse pa pëlqim paraprak ;
 - 1.7. Lëshimi i bagëtive në varreza;
 - 1.8. Krijimi i papastërtisë në shtigjet dhe në sipërfaqet e gjelbëruara, vërja ose hedhja e kurorave të vyshkura, luleve të vyshkura ose sendeve tjera;
 - 1.9. Fotografimi pa leje i varrezave për çështje profesionale;
 - 1.10. Sjellja dhe lënia pa leje e sendeve të ndryshme në varre dhe varreza që nuk kanë të bëjnë me varre dhe varreza;
 - 1.11. Hyrja në objektin ku qëndron kufoma dhe objektet tjera jashtë kohës së përcaktuar për varrim;
 - 1.12. Ndezja e qirinjve jashtë shtëpizave të parapara në varreza;
 - 1.13. Qëndrimi i lypsarëve brenda dhe në hyrje të varrezave;
 - 1.14. Hedhja e mbeturinave brenda në varreza dhe jashtë varrezave.

Neni 17

Rregullat publike te sjelljes ne varreza

DSHP-ja cakton rregullat e sjelljes në pajtim me nenin 17 të kësaj Rregulloreje dhe duhet publikuar në vend të dukshëm në hyrje të varrezave.

Neni 18

Varrimi dhe veprimet tjera lidhur me varrimin

1. Varrimi bëhet në pajtim me dispozitat sanitare edhe sipas mënyrës që i përgjigjet pietetit ndaj të vdekurit, në saje të nderimit të ndjenjave të farefisit dhe të personave tjerë të cilët kanë qenë në afërsi me të vdekurin;
2. Varrimi duhet të bëhet vetëm pasi të jetë vërtetuar vdekja në mënyrë të caktuar me dispozita të veçanta;
3. Varrimi i të vdekurit mund të bëhet pasi që të kalojnë 12 orë pas vdekjes, përpos rasteve kur mjeku i autorizuar e jep mendimin se mund të bëhet varrimi i të vdekurit edhe para skadimit të këtij afati;
4. Varrimi i të vdekurit mund të bëhet edhe në varrezat të cilat i ka caktuar i vdekuri për së gjalli, ose në varrezat që i zgjedhë familja e tij ose personat të cilët kujdesen për varrosjen e tij.

Neni 19

Bartja e kufomës

1. Bartja e kufomave bëhet me tabut, arkë për kufoma (arkivol);
2. Deri në aktin e varrosjes kufomat duhet të ruhen në lokale të caktuara për këtë qëllim;
3. Bartja e kufomave deri te varrezat bëhet sipas rregullave të riteve fetare të komuniteteve.

Neni 20

Bartjen e kufomave në territorin e komunës e bënë ndërmarrja publike e specializuar komunale ose ndërmarrja tjetër e specializuar e kontraktuar për këtë qëllim, institucioni fetar apo edhe nga ana e vetë familjarëve.

Neni 21

Varrosja e personave te merituar

Para varrimit, kufomat e personave të merituar, heronjve dhe dëshmorëve dhe personave tjerë me merita të veçanta, mund të ekspozohen në vendin e caktuar jashtë varrezave me qëllim të dhënies së nderimit të veçantë të pas vdekjes, nëse organizimi i vdekjes bëhet nga organet komunale ose organet qendrore të shtetit.

Neni 22

Shërbimet e varrimit dhe koha e varrimit

1. Nëse veprimtaria e varrimit organizohet nga ndërmarrja publike lokale ose ndërmarrja tjetër publike e specializuar, është e detyruar që për varrimin e të vdekurve të sigurojë shërbimin e përditshëm, duke përfshirë edhe të dielat dhe festat shtetërore siç vijon:

- 1.1. Prej 1 majit deri me 30 shtator prej orës 8 deri në orën 18:00 më së voni deri në ora 20:00;
 - 1.2. Prej 1 tetorit deri më 30 prill prej orës 8 deri në ora 16:00, më së voni deri në ora 18:00.
2. Veprimtaria e varrimit sipas paragrafit 1 të këtij neni, rregullohet me anë të kontratës në mes të DSHP-së dhe ndërmarrjes publike lokale të specializuar ose ndërmarrjes tjetër të specializuar për këtë qëllim.

Neni 23

Dhënia e nderimit te fundit

Dhënia e nderimit të fundit të (të pasvdekjes) mund të bëhet në hapësirën e përcaktuar në vend-varreza.

Neni 24

Zhvarrosja e kufomave apo mbetjeve mortore

1. Me lejen e organit kompetent komunal (DSHP) dhe inspektoratit sanitar, mund të bëhet zhvarrosja (nxjerrja) e mbetjeve të kufomës për t'u bartur – rivarrosur në një vend-varrezë tjetër ose për çështje tjera (ekshumacionin e kufomave);
2. Lidhur me pikën 1 të këtij neni mbahet procesverbali nga ana e organit kompetent (DSHP) ose personit tjetër të autorizuar për këtë çështje dhe i nënshkruar nga palët;
3. Shpenzimet lidhur me punën rreth zhvendosjes dhe çështjeve tjera (ekshumacionin e kufomave) bien në barrë të vetë atij i cili ka kërkuar zhvendosjen e mbetjeve të kufomës ose për çështje tjera (ekshumacionin).

Neni 25

Mbikëqyrja e zbatimit te Rregullores

1. Mbikëqyrjen në zbatimin e dispozitave të kësaj Rregulloreje e bën organi kompetent për çështje të shërbimeve komunale (DSHP-ja) si dhe inspektoratit sanitar (përkatës);
2. Inspektorati sanitar gjatë mbikëqyrjes mund të merr masa dhe të urdhërojë marrjen ose mos marrjen e një veprimi të caktuar në pajtim me dispozitat e kësaj Rregulloreje dhe dispozitat e aplikueshme të ligjit;
3. Në vendimin e inspektoratit mund të ushtrohet ankesa në afatin prej 30 ditësh nga dita e njoftimit, drejtuar Kryetarit të Komunës.

II. DISPOZITAT NDËSHKIMORE

Neni 26

1. Për shkelje te nenit 14 paragrafi 2, nënparagrafët 2.1 -2.8 nenit 16 paragrafi 1 nënparagrafët 1 – 14 dënohen për kundërvajtje me gjobë:
 - 1.1. Personi fizik në shumën prej 10€-100€;
 - 1.2. Personi i biznesit individual prej 10€-100€;
 - 1.3. Personi përgjegjës i personit juridik prej 30€-250€
 - 1.4. Personi juridik prej 100€- 1500€.

2. Për shkelje të nenit 9 paragrafi 2,3,4 dhe 5 dënohen për kundërvajtje me gjobë:
 - 2.1. Personi fizik që ushtron biznes individual prej 30€ - 250€,
 - 2.2. Personi përgjegjës i personit juridik, 30 €-250€ dhe
 - 2.3. Personi juridik dënohet 100€-1500€.

III. DISPOZITAT KALIMTARE DHE PËRFUNDIMTARE

Neni 27

Çdo dispozitë e kësaj Rregulloreje që bie ndesh me ligjet në fuqi epërsi do të kenë dispozitat ligjore.

Neni 28

Me hyrjen ne fuqi të kësaj Rregulloreje, shfuqizohet Rregullorja për Varrimin dhe Varrezat ne Territorin e Komunës se Klinës, nr.01-464-142/2006 e dt.30.06.2006.

Neni 29

Kjo Rregullore hyn në fuqi 15 dit pas pranimit nga ministria përkatëse për vlerësimin e ligjshmërisë, përkatësisht 7 ditë pas publikimit ne ueb faqen e Komunës e Klinës.

Neni 30

Kjo Rregullore do te fillojë të zbatohet nga data 01.01.2018.

KUVENDI I KOMUNËS SË KLINËS

Klinë, dt. ___/___/2017
01Nr. _____/2017

Kryesuesi i Kuvendit të Komunës,
Dr. Haxhi Ibishi